

Notat – GL's pædagogikumundersøgelse 2022

Fakta om undersøgelsen

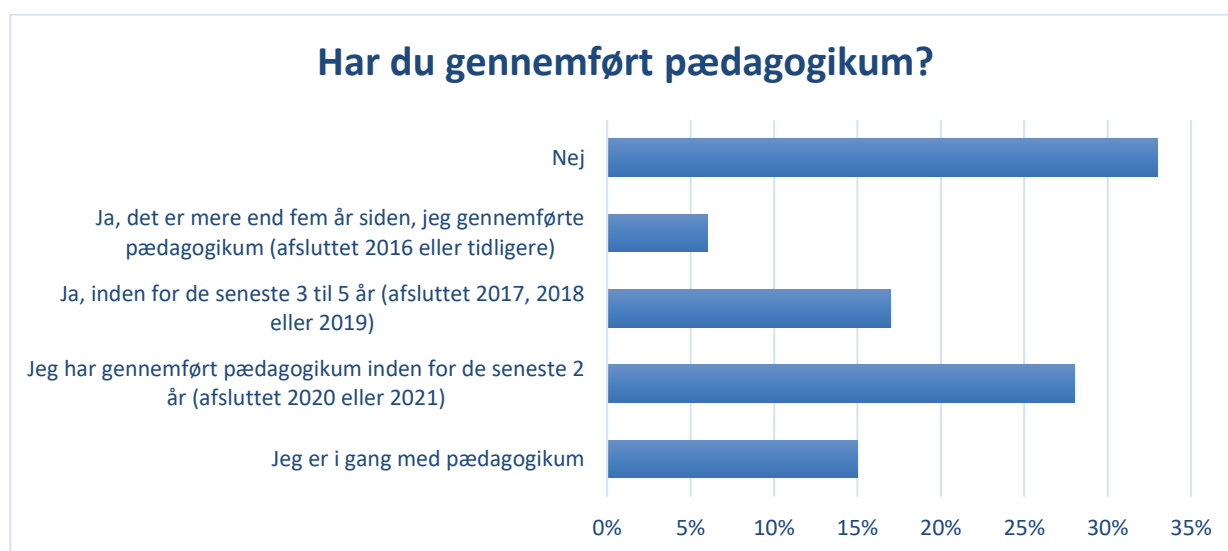
Undersøgelsen er gennemført i foråret 2022 blandt de næsten 2.000 nuværende medlemmer, der er ansat de seneste 5 år.

Undersøgelsen havde til formål at afdække relevante medlemmers erfaringer med pædagogikum - herunder hvor lang tid der går fra fastansættelsen til pædagogikum påbegyndes.

Undersøgelsens spørgeskema er samlet besvaret af 629 medlemmer, hvilket betyder, at svarprocenten er 32 %.

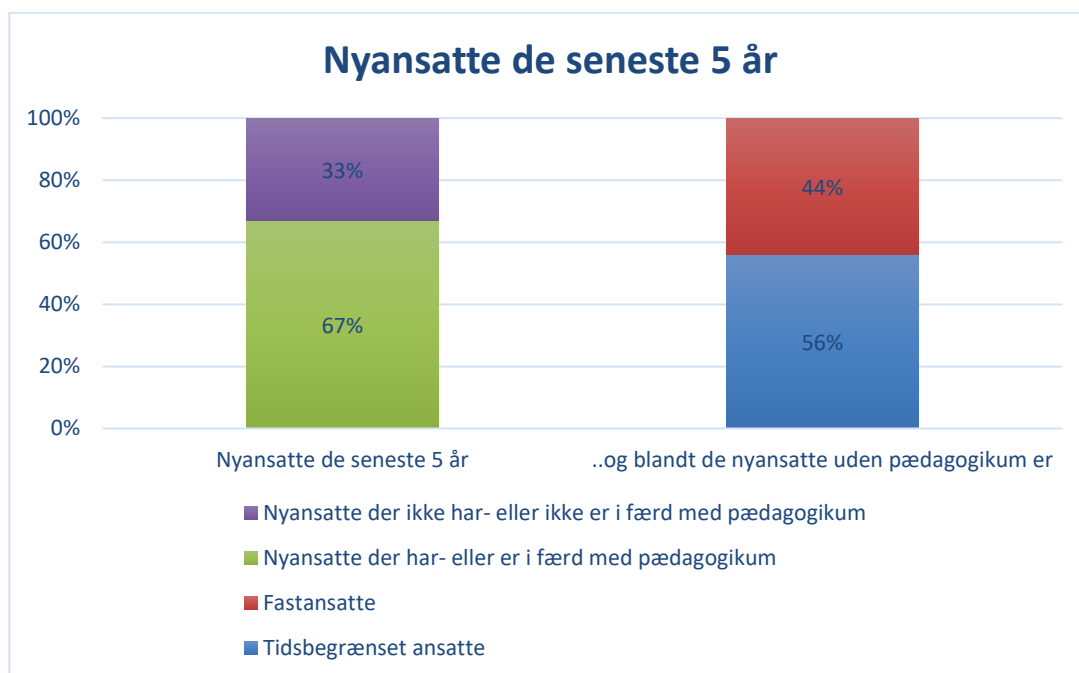
Pædagogikum og ansættelsesforhold

En tredjedel af dem, der har besvaret spørgeskemaet angiver, at de hverken har- eller er i færd med at gennemføre pædagogikum.

Blandt dem, der hverken har- eller er i færd med at gennemføre pædagogikum, er 56 % løstansatte medlemmer. De fastansatte udgør altså 44 % af denne gruppe. Samlet er der tale om 205 respondenter ansat inden for de seneste 5 år, der på undersøgelsestidspunktet ikke har- eller er i færd med at få de fornødne pædagogiske kompetencer.

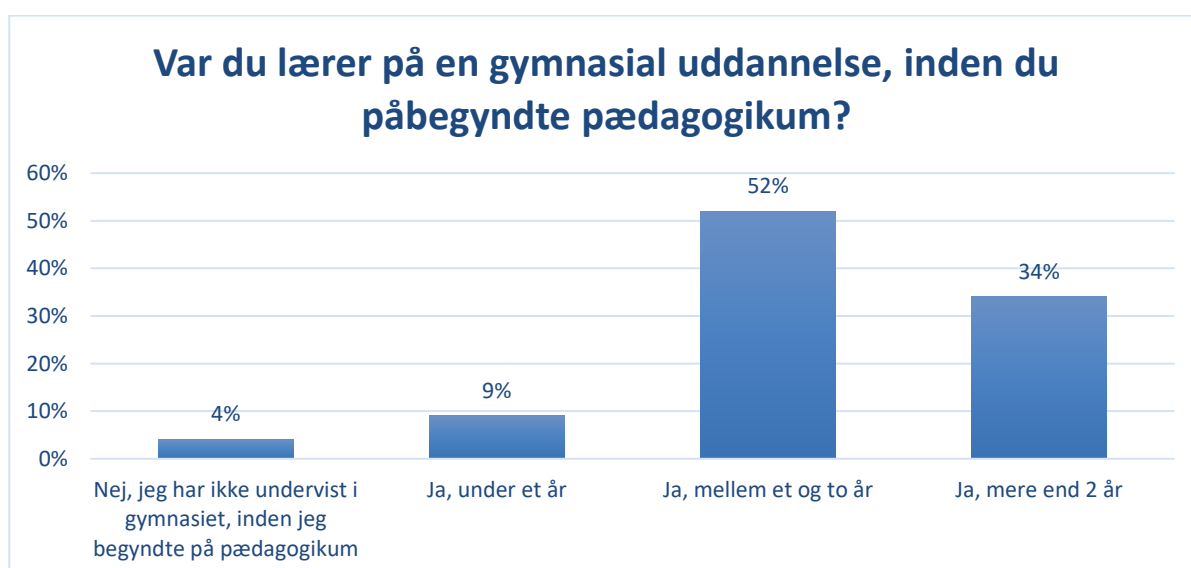
Et simpelt estimat ved en svarprocent på 100 % er, at ca. 600 lærere, som er medlem af GL og er ansat inden for de seneste 5 år, på undersøgelsestidspunktet hverken har- eller er i færd med at opnå den nødvendige pædagogiske kompetence. Det undersøges ikke, hvilken ansættelsesgrad lærerne har, og derfor kan der ikke siges noget sikkert om det antal årsværk, disse lærere præsterer.

For de *fastansatte*, der på undersøgelsestidspunktet (forår 2022) hverken har gennemført eller er i færd med at gennemføre pædagogikum, gælder det, at 27 % *ikke* har aftale om at påbegynde pædagogikum i skoleåret 22/23. 7 % har *slet ikke* en aftale om at påbegynde pædagogikum, mens 20 % har en aftale om at påbegynde uddannelsen i skoleåret 23/24 eller senere.

Aftalerne om påbegyndelse af pædagogikum er for 35 %'s vedkommende ikke formuleret på skrift i en såkaldt foreløbig uddannelsesplan.

Undersøgelsen viser desuden, at 86 % (2018: 90 %) af dem, der har gennemført pædagogikum, eller er i færd med at gennemføre uddannelsen, har mere end et års erfaring som løst- eller fastansatte undervisere i gymnasieskolen, inden de påbegyndte gymnasialt pædagogikum.

Hvis man kigger nærmere på, hvor erfaringen er opbygget, er det typisk på den samme skole, som lærerne tager pædagogikum på. Det mønster er desuden tydeligst for dem, der havde mere end et års erfaring med gymnasial undervisning, før de påbegyndte pædagogikum.

Var hele eller dele af din tidligere ansættelse som gymnasie-lærer på den skole, hvor du tog/tager pædagogikum?

	Ja	Nej	Total (N)
Ja, under et år	76%	24%	29
Ja, mellem et og to år	92%	8%	161
Ja, mere end 2 år	92%	8%	106
Total	91%	9%	296

Det ses desuden tydeligt i undersøgelsens fritekstsvar, at en del vikarer har den oplevelse, at skolerne bruger vikarer i den maksimalt tilladte tid og derefter undlader at fastansætte – for bl.a. at slippe for at sende dem i pædagogikum.

For nye fastansatte gælder det, at pædagogikum i særlige tilfælde kan tilrettelægges over mere end et år eller udskydes med maksimalt et år. Uanset om pædagogikum påbegyndes umiddelbart efter ansættelsen eller udskydes, skal institutionen udarbejde en uddannelsesplan, der som minimum angiver en plan for forventet start- og sluttidspunkt for pædagogikumforløbet.

Relevante regler:

- Lov om de gymnasiale uddannelser, kapitel 7 "Institutionens lærere" § 55 og § 57
- Bekendtgørelse om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser, § 3 (om påbegyndelse og tilrettelæggelse) og § 20 (om uddannelsesplanen)

Hovedresultater:

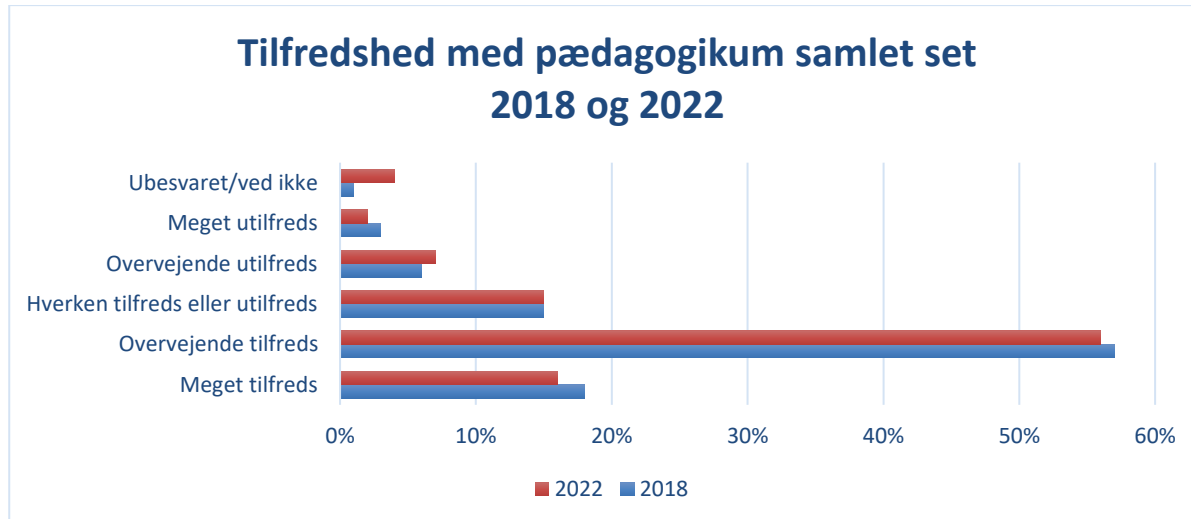
- Mange nyansatte underviser uden de fornødne pædagogiske kompetencer – og meget ofte i adskillige år.
- Mange nye fastansatte kommer ikke direkte i pædagogikum.
- Lidt mere end hver fjerde nye fastansatte mangler en aftale om at påbegynde pædagogikum inden for reglernes maksimalt tilladte tidsramme.
- Mere end hver tredje nye fastansatte, der ikke har påbegyndt pædagogikum, mangler - i strid med reglerne - en foreløbig uddannelsesplan på skrift.
- Hovedresultaterne er i hovedtræk identiske med dem, der kunne udledes af GL's lignende undersøgelse i 2018.

Oplevelsen af pædagogikum

Blandt de lærere, der har gennemført pædagogikum er der generelt stor tilfredshed med uddannelsen.

Hvor tilfreds er du med dit pædagogikum?	Hverken					Ubesvaret
	Meget tilfreds	Overvejende tilfreds	tilfreds eller utilfreds	Overvejende utilfreds	Meget utilfreds	
Hvor tilfreds er du med dit udbytte af den teoretiske undervisning i pædagogikum	11%	52%	17%	13%	4%	3%
Hvor tilfreds er du med uddannelsens kobling mellem teori og praksis?	14%	44%	21%	13%	5%	3%
Hvor tilfreds er du med skolens håndtering af dit pædagogikum?	37%	35%	11%	8%	5%	3%
Hvor tilfreds er du med dit pædagogikum samlet set?	16%	56%	15%	7%	2%	3%
N						261

Hvis man sammenligner med GL's tidligere undersøgelse (2018), er der på trods af coronanedlukninger og overgang til ny studieordning for pædagogikumuddannelsen i 2019 ikke tale om nævneværdige udsving.

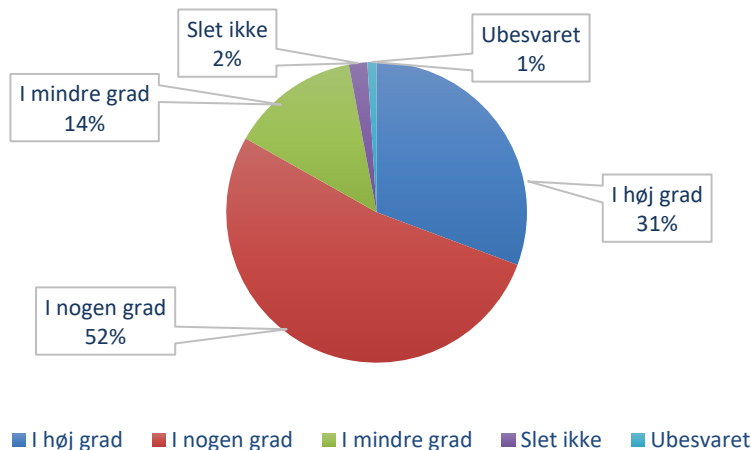

Den største- men stadig moderate utilfredshed med uddannelsen finder man i forhold til udbyttet af teoretisk pædagogikum og uddannelsens kobling mellem teori og praksis.

Der kan ikke ud fra undersøgelsesresultaterne ses en sikker og markant forskel på tilfredsheden med uddannelsen i forhold til undervisningsfag.

I gruppen, der enten er i færd med at gennemføre- eller har gennemført pædagogikum, er der 83 %, der oplever, at uddannelsen i høj- eller i nogen grad ruster til dagligdagen som gymnasielærer.

Oplever du, at uddannelsen ruster dig/har rustet dig til dagligdagen som gymnasielærer

Samme gruppe spørges også om en række forhold relateret til uddannelsesplanens rolle i pædagogikumforløbet. Mest iøjnefaldende her er det, at en stor del af lærerne angiver, at uddannelsesplanen primært havde/har karakter af selvregistrering, og at de ikke havde en uddannelsesplan fra begyndelsen af deres fastansættelse.

Hvor enig er du i følgende udsagn om uddannelsesplanens rolle i dit pædagogikumforløb?	Enig	Overvejende enig	Hverken enig eller uenig	Overvejende uenig	Uenig	Ubesv.
Uddannelsesplanen har fungeret som en hjælp til at få struktur på aktiviteterne i pædagogikum	13%	23%	36%	17%	9%	2%
Min kursusleder og jeg har samarbejdet om at justere uddannelsesplanen i løbet af pædagogikum	26%	30%	18%	14%	10%	2%
Uddannelsesplanen har primært haft karakter af selvregistrering	23%	32%	24%	11%	9%	2%
Jeg havde en uddannelsesplan fra begyndelsen af min fastansættelse	17%	14%	21%	11%	35%	2%
N						333

Gruppen vurderer generelt samarbejdet med vejledere i forbindelse med pædagogikum godt. Det er dog bedst i forhold til "faglig støtte". Undersøgelsens afsluttende fritekstsvar påpeger i nogen grad, at vejlederne kunne være bedre rustet til opgaven og kan svinge meget i kvalitet, samt at de i højere grad kunne medvirke til at koble teoretisk pædagogikum sammen med praksis på skolen.

Tænk på samarbejdet med dine vejledere som et samlet vejledningsforløb.

Hvordan oplever du samarbejdet med dine vejledere inden for følgende kategorier (markér på en skala fra 1 til 5, hvor 1 er dårligst og 5 er bedst)

	5	4	3	2	1	Ubs.
Faglig støtte	46%	32%	14%	6%	2%	1%
Planlægning af undervisningen (didaktikken)	27%	34%	24%	12%	2%	1%
Pædagogikken	24%	32%	26%	12%	4%	1%
Samlet	32%	38%	22%	5%	2%	1%
N						322

Helt overordnet kan man desuden konkludere, at pædagogikumkandidater har god adgang til hjælp og støtte fra både vejledere og andre kollegaer. Over halvdelen henter også hjælp og støtte fra andre pædagogikumkandidater (på og uden for skolen).

Relevante regler:

- Bekendtgørelsen om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser, § 20 (om uddannelsesplanen) og § 19 (om kursusleders ansvar ifm. uddannelsesplanen)

Hovedresultater:

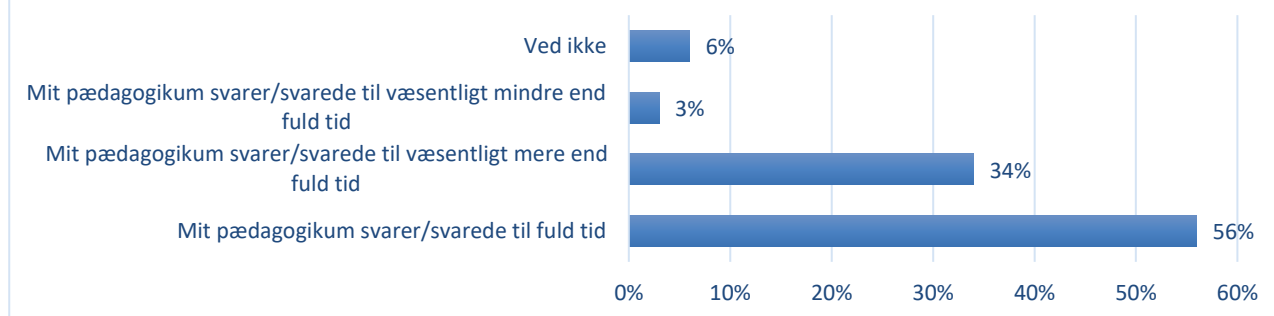
- Lærere, der har gennemført pædagogikum, er i rimelig høj grad tilfredse med uddannelsen.
- Lærere, der har gennemført- eller er i færd med at gennemføre uddannelsen, mener i rimelig høj grad, at den ruster godt til hverdagen som gymnasielærer.
- En del lærere har manglet en uddannelsesplan fra begyndelsen af fastansættelsen.
- Uddannelsesplanen i forbindelse med pædagogikum har for manges vedkommende haft karakter af selvregistrering.
- Samarbejdet ml. pædagogikumkandidater og vejledere vurderes overordnet til at være godt – og bedst i forhold til faglig støtte. Pædagogikumkandidaterne har desuden generelt god adgang til hjælp og støtte.

Arbejdsbelastningen

Undersøgelsen viser, at 34 % vurderer deres arbejdsbelastning i pædagogikum til at svare til væsentligt mere end fuld tid. GL's tidligere undersøgelser viste nogenlunde samme andel af kandidater med samme vurdering (2014: 39 % og 2018: 36 %).

Uddannelsen er normeret til 60 ects-point, hvilket i udgangspunktet/tilrettelagt over et år svarer til en fuldtidsnorm.

Din faktiske samlede arbejdsbelastning

Det er tydeligt at se, at det er egenundervisningen og praktisk pædagogikum med vejleder, der i størst grad fylder mere af årsnormen, end der er sat af (ca. 1/3 del til hver). 44 % oplever, at egenundervisningen fylder mere eller langt mere end ca. 1/3 af arbejdstiden. Samtidig kan man også konstatere, at 26 % vurderer, at teoretisk pædagogikum fylder lidt eller langt mindre end en tredjedel af arbejdstiden.

34 % giver udtryk for, at det er uklart, hvordan de skal prioritere deres tid i pædagogikum.

Hvordan er/var din arbejdstid fordelt i pædagogikum?	Langt mere end en tredjedel af min arbejdstid	Lidt mere end en tredjedel af min arbejdstid	Ca. en tredjedel af min arbejdstid	Lidt mindre end en tredjedel af min arbejdstid	Langt mindre end en tredjedel af min arbejdstid	Ubs.
Praktisk pædagogikum med vejleder	13%	27%	48%	6%	4%	3%
Egenundervisning (inkl. vikartimer)	13%	31%	48%	6%	0%	3%
Teoretisk pædagogikum	4%	9%	58%	20%	6%	3%
N						309

Relevante regler:

- Bekendtgørelsen om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser, § 3 (om omfanget af uddannelsen), § 7 (om omfanget af teoretisk pædagogikum), § 16, stk. 4-5 (om omfanget af praktisk pædagogikum og egenundervisning)

Hovedresultater:

- En tredjedel af pædagogikumkandidaterne oplevede, at de havde en arbejdsbelastning, der oversteg fuld tid. Kun ganske få vurderer, at det modsatte er tilfældet.
- Egenundervisningen og praktisk pædagogikum opleves i særlig grad at overstige den tid, der er sat af i uddannelsen.
- Én ud af fire oplever, at teoretisk pædagogikum fylder mindre, end den tid, der er sat af i uddannelsen.

Pædagogikum og eux

Der er i undersøgelsen stillet spørgsmål specifikt til eux-kandidater, men antallet af besvarelser er for småt til, at der med rimelighed kan udledes nogle resultater. Dog bekræfter de begrænsede fritekstsvar GL's erfaringer med, at pædagogikumforløb på eux er problematiske pga. vanskelig eller uhensigtsmæssig planlægning.

Holdninger knyttet til pædagogikum

Undersøgelsen afsluttes med spørgsmål til enighed/uenighed i forhold til en række holdningsorienterede udsagn relateret til pædagogikum.

Der ses en relativt stor spredning i forhold til holdningen til at erstatte fag på universitetsuddannelsen med pædagogiske/didaktiske fag.

Holdningen til bevarelse af normale løn- og ansættelsesforhold under pædagogikum er til gengæld tydeligt positiv. Det samme gælder det positive syn på, at pædagogikumuddannelsen er en vekseluddannelse.

En del lærere udtrykker, at de gerne ville have haft tilbud om praktikforløb under universitetsuddannelsen. I fritekstsvarerne kan man desuden se, at en del lærere faktisk har benyttet sig af tilbud om praktik, hvilket de udtrykker stor tilfredshed med. Samtidig udtrykker nogle lærere dog også i en vis grad utilfredshed med at skulle gentage indhold fra universitetsuddannelsen i pædagogikumuddannelsen.

Hvor enig er du i følgende udsagn om pædagogikum?	Enig	Overvejende enig	Hverken enig eller uenig	Overvejende uenig	Uenig	Ubs.	Basis
Pædagogikum skal fortsat være en del af fastansættelsen, så man får normal løn, pension og anciennitet under pædagogikum.	78%	11%	9%	1%	1%	0%	
Jeg ville gerne have erstattet nogle fag på min universitetsuddannelse med pædagogiske/didaktiske fag.	27%	19%	20%	15%	19%	0%	
Det er vigtigt, at pædagogikum fortsat er en vekseluddannelse, der kombinerer teori med praksis på skolen.	73%	19%	5%	1%	1%	1%	
Jeg ville gerne have haft tilbud om at komme i praktik eller lignende på et gymnasium under min universitetsuddannelse.	39%	17%	27%	5%	12%	1%	
N							494